

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 28 sierpnia 2025 r.
znak sprawy: DRE.po.058.4.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 11492

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11492 Posłów na Sejm RP, Pani Anny Gembickiej i Pana Jarosława Sachajko, w sprawie dumpingu cenowego, drastycznych obniżek w skupach owoców i braku ochrony polskich rolników, przekazuję poniższe odpowiedzi.

1. Czy Ministerstwo posiada dane dotyczące kosztów produkcji malin w 2024 i 2025 roku? Czy są one uwzględniane przy analizie cen skupu?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) na bieżąco monitoruje sytuację rynkową w sektorze owoców i warzyw, w tym także na rynku malin.

Od kilku lat w ramach wsparcia eksperckiego Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB opracowuje dla MRiRW ekspertyzy na temat oceny kosztów produkcji wybranych produktów rolnych, w tym malin. Na podstawie wstępnych analiz przeprowadzonych w 2025 r. stwierdzono, że w I połowie 2025 r. (stan na czerwiec 2025 r.) koszty ogółem produkcji malin wzrosły o 6%.

Jednocześnie należy wskazać, że analizy rynkowe wskazują na wahania ceny skupu owoców miękkich, w tym malin, w poszczególnych latach, spowodowane głównie zmiennością wielkości zbiorów, ale też cen zbytu przetworów wytwarzanych z tych owoców. Dominacja w rozdysponowaniu podaży dostaw do przetwórstwa decyduje

o zasadniczym wpływie cen płaconych przez zakłady przetwórcze na opłacalność produkcji większości owoców miękkich - w przypadku malin dostawy do przetwórstwa stanowią ok. 80% podaży. Zmienność sytuacji na rynku owoców miękkich powoduje znaczne wahania opłacalności produkcji.

2. Czy Ministerstwo planuje wprowadzenie minimalnych cen referencyjnych lub progów alarmowych?

Uprzejmie informuję, że odpowiedzi na analogiczne pytanie zostało udzielone w odpowiedzi na interpelację nr 10434 z dnia 15 lipca 2025 r. oraz na interpelację nr 10915 z dnia 5 sierpnia 2025 r.

3. Czy rząd zamierza ograniczyć import owoców miękkich spoza UE w trakcie trwania sezonu zbiorów w Polsce?

Wspólna Polityka Handlowa Unii Europejskiej, a więc stosowanie środków handlowych, w tym wszelkiego rodzaju ograniczeń importu z krajów trzecich, należy do wyłącznych kompetencji Unii Europejskiej (UE). Środki takie wprowadzane są decyzją instytucji unijnych przy wiodącej roli Komisji Europejskiej (KE). Wprowadzane środki handlowe powinny być również zgodne z międzynarodowymi zasadami handlu Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz zobowiązaniami wynikającymi z umów handlowych z krajami trzecimi. Według tych zasad podstawowym instrumentem ochrony krajowych producentów przed konkurencją z importu są cła, przy czym ich poziom nie może przekraczać poziomu związanego w ramach umów międzynarodowych. Możliwość stosowania zakazów importu czy innych restrykcji dotyczy jedynie ściśle określonych sytuacji, zwłaszcza w stosunku do produktów zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu ludzi, roślin i zwierząt. Przepisy WTO oraz odpowiadające im przepisy UE dopuszczają możliwość zastosowania specyficznych środków ochronnych (antydumpingowych, antysubsydyjnych, środków przed nadmiernym importem) tylko w określonych okolicznościach i po spełnieniu warunków przewidzianych w porozumieniach WTO. Wymagane jest np. przeprowadzenie postępowania, które wykaże, że ma miejsce dumping, zakłócające handel subsydiowanie lub nadmierny import (w zależności od rodzaju postępowania) oraz że ww. okoliczności powodują szkodę u producentów na rynku UE. W warunkach UE takie postępowanie prowadzi KE, a w kraju resortem odpowiedzialnym jest Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Postępowanie takie wymaga zaangażowania

producentów reprezentujących znaczącą część produkcji danego towaru. Ze względu na ww. wymogi oraz duże rozdrobnienie produkcji w sektorze rolnym, wprowadzenie przez UE tego typu środków w stosunku do towarów rolnych jest w praktyce bardzo trudne i rzadkie.

Ewentualne wprowadzenie przez państwo członkowskie UE środków ograniczających import w sposób jednostronny (tj. bez zgody KE) oraz bez uzasadnienia względami dopuszczalnymi w świetle prawa UE i międzynarodowych zasad handlu (np. bez wykazania, że taki środek jest konieczny dla ochrony zdrowia i bezpieczeństwa) wiąże się z ryzykiem zaskarżenia takich działań przed sądami międzynarodowymi. Taki jednostronny zakaz mógłby również wywołać działania odwetowe (formalne lub nieformalne) ze strony państw objętych takimi restrykcjami i spowodować wprowadzenie przez nie barier, w tym zamknięcie rynku, wobec polskiego eksportu rolno-spożywczego.

MRiRW prezentuje na forum UE postulaty mające na celu ochronę wrażliwych sektorów rynku rolnego, w tym sektora owoców miękkich, przed nadmiernym importem spoza UE. Jednocześnie uwzględniając ww. uwarunkowania kompetencyjne i prawne, zwracamy uwagę, aby nasze postulaty mieściły się w ramach wynikających z przepisów UE i zobowiązań międzynarodowych.

W dyskusjach na unijnym forum dotyczących negocjacji handlowych z państwami spoza UE MRiRW stale podkreśla potrzebę uwzględnienia mechanizmów ochronnych w zobowiązaniach dotyczących liberalizacji stawek celnych we wrażliwych sektorach rynku rolnego. Podkreślamy również, że preferencje taryfowe w dostępie do unijnego rynku powinny być uwarunkowane dostosowaniem partnerów z krajów trzecich do obowiązujących w UE wymogów zrównoważonej produkcji rolnej.

Nie wszystkie nasze postulaty udało się zrealizować, ale część z nich jest uwzględniana, przykładowo:

- W komunikacie „Wizja dla rolnictwa i żywności” KE zapowiada rozpoczęcie prac celem większego dostosowania produktów importowanych z krajów trzecich do obowiązujących w UE wymogów produkcji w zakresie dobrostanu zwierząt i pestycydów.
- Przedstawiony przez KE projekt porozumienia z Ukrainą w sprawie nowych warunków handlu na podstawie art. 29 Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina

przewiduje, że przyznane w porozumieniu dodatkowe wielkości kontyngentów taryfowych mają być uwarunkowane dostosowaniem przez Ukrainę swoich przepisów do unijnych wymogów produkcji w obszarze dobrostanu zwierząt, stosowania pestycydów, czy leków weterynaryjnych. Niedopełnienie tego wymogu w ciągu trzech lat może być podstawą do wycofania przez UE dodatkowych preferencji przyznanych w porozumieniu.

Popieramy te zapowiedzi i będziemy monitorować ich realizację. Wprowadzenie wymogu większego dostosowania partnerów handlowych UE do unijnych przepisów w zakresie pestycydów przyczyniłoby się do poprawy warunków konkurencji unijnych producentów z importowanymi spoza UE owocami miękkimi i innymi produktami roślinnymi.

4. Czy Prezes UOKiK podejmie postępowanie w sprawie dumpingu i nadużywania pozycji dominującej przez koncerny przetwórcze?

Uprzejmie informuję, że odpowiedź Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na pytanie nr 4 stanowi załącznik nr 1.

5. Czy zostanie przeprowadzona kontrola powiązań właścicielskich między firmami przetwórczymi w Polsce, a podmiotami działającymi na Ukrainie, w Mołdawii i Serbii?

Dane dotyczące powiązań właścicielskich są ogólnodostępne i podawane do publicznej wiadomości przez te podmioty (np. na stronach internetowych).

6. Czy rząd analizuje wpływ polityki tych firm na upadek polskiego rolnictwa i konkurencyjności naszych producentów?

MRiRW nie bada i nie analizuje powiązań właścicielskich podmiotów działających w sektorze rolno-przetwórczym. Przedmiotem analiz MRiRW są zachowania rynkowe, które wpływają na sytuację popytowo-podażową w ww. branży.

7. Czy władze planują systemowe wsparcie odbudowy przetwórstwa z udziałem polskiego kapitału? Jeżeli tak to kiedy i jakie kwoty programów zamierza uruchomić?

Wsparcie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego w Polsce nakierowane jest przede wszystkim na rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które należą do polskiego kapitału i są głównym odbiorcą produktów rolnych wytwarzanych przez lokalnych producentów, co wpływa na integrację kluczowych ogniw łańcucha żywnościowego (rolnik – przetwórcza). Lokalne przetwórstwo odgrywa kluczową rolę

w zagospodarowywaniu surowców rolnych wytwarzanych na obszarach wiejskich. Sektor przetwórstwa MŚP stanowią przede wszystkim polskie firmy.

Wsparcie środkami publicznymi dla poszczególnych sektorów przemysłu spożywczego miało różny wymiar, lecz znaczenie tego wsparcia nie było nigdy głównym źródłem finansowania rozwoju sektora. Głównym źródłem dochodów pozwalających na rozwój firm były wypracowane zyski firm, dzięki funkcjonowaniu na wspólnym rynku europejskim, a w dalszej kolejności wsparcie ze środków UE.

Od 2022 r. realizowane były mechanizmy wsparcia dotyczące inwestycji A1.4.1 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) „*Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu*”. Wdrażane są następujące instrumenty dla rolników w tym zakresie:

- 1) przetwarzania lub wprowadzania do obrotu/zbywania produktów rolnych, spożywczych, rybołówstwa lub akwakultury w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD), sprzedaży bezpośredniej i działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL)– tzw. „małe przetwórstwo” (budżet – 492 mln zł),
- 2) zakupu i montażu silosów wraz z wyposażeniem (budżet – 392,2 mln zł).

Ponadto dla sektora rolno-spożywczego realizowane są instrumenty w zakresie:

- 1) przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury przez mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) (budżet programu – 3,624 mld zł),
- 2) przechowywania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury oraz artykułów rolno-spożywczych – wsparcie inwestycji przez tzw. centra przechowalniczo-dystrybucyjne oraz regionalne rolno-spożywcze rynki hurtowe (budżet programu – 1,717 mld zł).

Po zakończeniu KPO dla sektora przetwórczego przewidziano wsparcie, które będzie realizowane z Planu Strategicznego WPR 2023-2027 w ramach Interwencji I.10.6.1 *Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) – w gospodarstwie* (Budżet: 51 mln EUR) i I.10.7.1 *Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) – poza gospodarstwem* (Budżet: 204 mln EUR).

Nabór w ramach interwencji I.10.6.1 planowany jest na I półrocze 2026 r. Wsparcie w ramach tej interwencji jest nakierowane na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową rolników/mikroprzedsiębiorców, a także wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego. Pomoc udzielana jest na inwestycje materialne i niematerialne dotyczące przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych oraz wytwarzania produktów nierolnych, z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury. Pomoc realizowana będzie w formie płatności ryczałtowej lub refundacji. W odniesieniu do:

- 1) zakładania i prowadzenia RHD – ryczałt na jednego beneficjenta w okresie realizacji interwencji wynosi w zależności od wielkości operacji – nie więcej niż: 30 000 zł lub 60 000 zł lub 120 000 zł, przy czym wysokość ryczałtu wynosi maksymalnie 65% kosztów operacji;
- 2) zakładania działalności gospodarczej/MOL w zakresie przetwarzania produktów rolnych – ryczałt na jednego beneficjenta w okresie realizacji interwencji wynosi w zależności od wielkości operacji - nie więcej niż: 30 000 zł lub 60 000 zł lub 120 000 zł, przy czym wysokość ryczałtu wynosi maksymalnie 65% kosztów operacji;
- 3) kontynuacji prowadzenia działalności gospodarczej/MOL przez mikroprzedsiębiorcę – refundacja na jednego beneficjenta w okresie realizacji interwencji wynosi maksymalnie 500 000 zł, zaś intensywność pomocy w formie refundacji wynosi do 50% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Nabór w ramach interwencji I.10.7.1 planowany jest na I półrocze 2026 r. Wsparcie w ramach tej interwencji jest nakierowane na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową sektora MŚP na obszarach wiejskich (na rynkach lokalnych), wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego, a także promować współpracę w ramach łańcucha wartości poprzez obowiązek podpisywania umów na dostawy pomiędzy rolnikami a przemysłem przetwórczym. Pomoc udzielana będzie na inwestycje materialne i niematerialne dotyczące przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych oraz wytwarzania produktów nierolnych, z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury.

Pomoc przyznawana w ramach przedmiotowego wsparcia będzie przyznawana w dwóch obszarach: **Obszar A** - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych (MŚP), **Obszar B** - przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu ekologicznych

produktów rolnych (MŚP). W ramach interwencji wspierane będą inwestycje materialne i niematerialne dotyczące:

- budowy budynków lub budowli,
- zakupu technologii na cele dotyczące przetwarzania produktów rolnych lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych (w tym przechowywania, sortowania, pakowania, przygotowania do sprzedaży – wyłącznie w przypadku zorganizowanych form współpracy rolników),
- ochrony środowiska,
- infrastruktury do przetwarzania odpadów żywnościowych na biokomponenty lub przetwarzania produktów ubocznych powstałych przy wytwarzaniu produktów rolnych.

W odniesieniu do inwestycji realizowanych przez mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) - pomoc przyznana jednemu beneficjentowi w formie refundacji w okresie realizacji Programu przewidziano maksymalnie 10 000 000 zł. Minimalna kwota pomocy na realizację operacji będzie wynosić 100 000 zł.

8. Dlaczego komisja rolnictwa nie proceduje projektów ustawowych mających chronić producentów przed arbitralnymi obniżkami cen?

MRiRW nie ma wpływu na tryb działania i plan prac Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pytania w tej sprawie należy kierować do przewodniczącego ww. Komisji.

9. Czy rząd planuje wprowadzenie obowiązku kontraktacji cenowej z góry, na wzór rozwiązań francuskich lub hiszpańskich?

W gospodarce wolnorynkowej najkorzystniejszym sposobem zapewnienia zbytu jest nawiązanie trwałych związków z odbiorcami (zakładami przetwórczymi) w formie umów kontraktacji czy umów długoterminowych. Ten sposób daje możliwość stabilizacji w dłuższym okresie warunków produkcji i zbytu, co dla rolników ukierunkowanych na produkcję rynkową jest sprawą najważniejszą.

Umowy kontraktacyjne zawierane są w oparciu o przepisy zawarte w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. Na ich podstawie zawieranie umów kontraktacyjnych odbywa się na zasadach dobrowolności. Dlatego Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stale zachęca zarówno rolników jak i podmioty nabywające

produkty rolne do zawierania długoterminowych umów na dostarczanie produktów rolnych.

Przykładowy wzór umowy kontraktacji, opracowany przez MRiRW, UOKiK, KOWR oraz przedstawicieli sektora rolnego znajduje się pod adresem na stronie internetowej MRiRW:

<https://www.gov.pl/web/kowr/przykladowy-wzor-umowy-kontraktacji-w-sektorze-owocow>

Należy podkreślić, że pomimo braku ustawowego obowiązku kontraktacji produkcji istnieją rynki, np. warzyw, ziemniaków czy buraków cukrowych i tytoniu, na których zdecydowana większość dostaw realizowana jest w ramach umów kontraktacyjnych, wypracowanych przez dostawców i odbiorców produktów.

Wskazać również należy, że ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych od 3 października 2015 r. został wprowadzony obowiązek zawarcia pisemnej umowy pomiędzy producentem produktów rolnych, a pierwszym nabywcą i dotyczy sektorów produktów rolnych: zboża, burak cukrowy, mleko surowe, chmiel, len i konopie, owoce i warzywa, tytoń, wołowina i cielęcina, wieprzowina, baranina i kozina, jaja, mięso drobiowe. Przepisy stanowią, że umowa ma być podpisana przed dostawą, nie określają jednak w jakim terminie.

10. Czy ministerstwo planuje wprowadzenie obowiązkowego publicznego rejestru cen skupu z podziałem na firmy i regiony?

MRiRW nie planuje wprowadzenia takiego rejestru, natomiast regularnie co tydzień w biuletynach informacyjnych dla rynku owoców i warzyw publikowane są aktualne informacje o średnich cenach owoców m.in. skupowanych do przetwórstwa, jak również sprzedawanych na rynkach hurtowych. Dane dotyczące cen są zbierane w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRIR) działającego w MRiRW. Zagadnienia monitoringu cen artykułów rolno-spożywczych (w tym owoców) w Polsce zostały uregulowane przepisami ustawy z dnia 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1160). Natomiast szczegółowy zakres badań rynkowych określony jest w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 marca 2021 r. w sprawie zbieranych danych rynkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2498). Zakres i częstotliwość obecnie prowadzonych badań są również zgodne z obowiązującymi przepisami. Głównym źródłem danych dla ZSRIR są wskazani przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedsiębiorcy dokonujący

zakupu lub sprzedaży produktów objętych badaniem cen zgodnie z obowiązującymi przepisami. W przypadku owoców i warzyw badaniami rynkowymi objęte są obszary zakupu oraz sprzedaży przez organizacje producentów oraz przez zakłady przetwórcze. Są to wystarczające dane, aby na bieżąco monitorować sytuację na rynku oraz móc ją analizować. Aktualnie nie ma podstawy prawnej do prowadzenia przez MRiRW takiego rejestru.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. pismo Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów